

VRAAG EN ANTWOORD

KWALITEITSIMPULS EN BOSWERKZAAMHEDEN VALCKESTEIJNSE BOS

“Bewegen in het groen en dit zo makkelijk mogelijk bereikbaar maken voor de inwoners van Albrandswaard en omgeving!” Dat is wat Staatsbosbeheer voor ogen heeft met de kwaliteitsimpuls van het Valckesteijnse Bos. De focus ligt hierbij op het verbeteren van de bruikbaarheid, bereikbaarheid, sociale veiligheid en beheerbaarheid van het gebied. Daarnaast ziet Staatsbosbeheer graag een betere verbinding tussen de gebieden en naburige woonwijken, een doelstelling die goed past bij de ambitie van Staatsbosbeheer voor een Groene Metropool en die van subsidieverstrekker provincie Zuid-Holland, namelijk: het stimuleren van recreatiemogelijkheden om de hoek.

De kwaliteitsimpuls focust op de entrees van het Valckesteijnse Bos, de bewegwijzering van een aantal wandelroutes en het opknappen en aantrekkelijker maken van deze routes voor bewoners uit de omgeving met name voor wandelaars, kinderen, gezinnen en ouderen. Een beweeg- en kindvriendelijke leefomgeving staat centraal. Een van de voorgestelde verbeteringen van de kwaliteitsimpuls is het aanleggen van een zogenaamd speelbos.

Naar aanleiding van de informatiemarkt van 4 december 2021 zijn er vragen ontstaan. Deze proberen wij hier zo goed mogelijk te beantwoorden. Dit document werken wij regelmatig bij.

BOSBEHEER

1. Waarom worden er maatregelen in het bos doorgevoerd?

Om het bos gevarieerd en stabiel te houden is het nodig om werkzaamheden uit te voeren. Locaties waar in het begin keuzes zijn gemaakt snelgroeiende populieren aan te planten om zo snel een bosgevoel te geven zullen nu gefaseerd worden omgevormd met duurzamer soorten bomen. Door het bos vakkundig te bekijken en te beoordelen op groei en stabiliteit en op juiste tijden te zorgen dat er ruimte blijft bestaan voor ontwikkeling, blijft er een mooi sterk bos voor nu en voor de toekomst.

Op deze wijze zal er een bos ontstaan met verschillende leeftijden van bomen waardoor het bos een goede balans en een hoge biodiversiteit krijgt. Door de hoge diversiteit bomen en planten wordt het bos ook aantrekkelijker om in te genieten.

2. Waar bestaan deze maatregelen uit?

En worden stukken populierbos van minder dan 1 hectare gekapt en herplant met boomsoorten als eik, esdoorn, linde, els en beuk. Boomsoorten die ouder worden dan populieren maar ook langzamer groeien.

Er zullen dunningen plaatsvinden in bosvakken. Dat betekent dat we bomen ruimte geven om zich te ontwikkelen. Als de bomen te dicht bij elkaar blijven staan en geen ruimte krijgen zullen de bomen enkel naar boven blijven groeien en uiteindelijk te slap worden om zichzelf overeind te houden. Bij een zware wind kunnen deze bomen dan afbreken. Door onderhoud (zoals dunningen) zullen de kronen van de boom mogelijkheden krijgen om groter te worden en de stam dikker. Dit doen we geleidelijk.

Een deel van het tak en top hout laten we uiteraard in het bos liggen. Dit is belangrijk voor de gezondheid van het bos.

02-02-2022

3. Waar gaan de maatregelen plaatsvinden?

Deze ingreep zal door het gehele bos gaan plaatsvinden. Na jaren achterstallig onderhoud is deze ingreep dus wat groter dan normaal. Maar ook extra hard nodig. Na deze ingreep en met goede infrastructuur zullen wij wat vaker terugkomen om zo het bos in komende jaren steeds vitaler te maken. In de toekomst zijn de werkzaamheden dus kleinschaliger.

4. Wat is er nodig om dit onderhoud uit te kunnen voeren?

We leggen een basisinfrastructuur aan om dit onderhoud aan het bos goed uit te kunnen voeren. Via deze paden kunnen we het benodigde materieel aanvoeren en om het daarbij vrijkomende hout grotendeels afvoeren. Deze infrastructuur bestaat uit halfverharde paden die zoveel mogelijk op gaan in het landschap en die tevens gebruikt kunnen worden om lekker te wandelen.

Er zullen bomen moeten worden verwijderd om ruimte te maken voor deze basisinfrastructuur. We kiezen daarbij zorgvuldig voor bomen die uit het oogpunt van onderhoud verwijderd moeten worden. Deze bomen zijn buiten zichtbaar door een magenta bles (stip) op de bomen.

5. Neemt het lawaai van de snelweg toe door de maatregelen?

Het Valckesteijnse bos ligt naast de A15; dit zorgt voor verkeersgeluid. Het effect van de huidige beplanting op het verkeerslawaai is beperkt. De maatregelen zullen in eerste instantie mogelijk wel een beperkte toename van het geluid veroorzaken, Op termijn zal door goede ontwikkeling van het bos en door de mantel/zoom randen een licht positief effect optreden. Ook het planten van een groep bomen van verschillende soorten die een gesloten geheel vormen, draagt bij aan een geluidwerend effect.

6. Bosbeheer en fauna: wat betekenen de maatregelen voor de aanwezige fauna, hebben jullie dit goed in kaart en hoe wordt hier mee omgegaan?

Voor de start van het werk wordt een ecologische inventarisatie uitgevoerd en wordt in beeld gebracht welke beschermende maatregelen getroffen moeten worden voor flora en fauna. Deze maatregelen worden op kaart vastgelegd en indien mogelijk in het veld zichtbaar gemaakt, bijvoorbeeld door het spannen van afzetlinten.

7. Hoe wordt kap van bomen (bosvakken en basis-infrastructuur) gecompenseerd? Waar wordt herplant, vindt dit plaats binnen de grenzen van de gemeente?

Er is geen compensatie nodig bij onderhoud. Er staan weliswaar minder bomen, maar deze bomen krijgen de ruimte om groter en sterker te worden. Bij omvormkap zal het vak waar de bomen zijn gerood geheel worden herplant met nieuwe bomen. Wat bos is, zal bos blijven.

8. Waar worden de bomen die verwijderd worden voor gebruikt?

Staatsbosbeheer vindt het belangrijk dat het hout uit de bossen op een duurzame manier wordt gebruikt. Ons hout is FSC gekeurd. Dit betekent dat we zoeken naar hoogwaardige doeleinden. Zo blijft het CO2 zo lang mogelijk vast gelegd. Denk voor toepassingen aan hout voor meubels en in de bouw. Het hout wat hier niet voor gebruikt kan worden zal tot plaatmateriaal of papier verwerkt worden. Het tak en tophout wordt eventueel voor energie gebruikt. Een deel van het hout blijft in het bos achter om bij te dragen aan de biodiversiteit.

9. In Bos Rhoon staan ook stippen op de bomen? Waarom worden die gekapt?

In Bos Rhoon staan populieren en eiken, om de duurzamer bomen (eik) ruimte te geven zullen de populieren worden weggehaald. Dit valt niet onder de kwaliteitsimpuls voor het Valckesteijnse Bos; we voeren deze werkzaamheden uit in opdracht van de Provincie Zuid-Holland.

KWALITEITSIMPULS

10. Waarom deze kwaliteitsimpuls?

Staatsbosbeheer wil een bijdrage leveren aan een groene, gezonde en beweegvriendelijke leefomgeving. De [behoefte aan bewegen in het groen](#) is de afgelopen jaren alleen maar toegenomen. Meer weten over alle voordelen van de natuur ten opzichte van gezondheid? Lees [hier](#) meer informatie.

11. Wat houdt de kwaliteitsimpuls precies in?

De kwaliteitsimpuls richt zicht op en verbeteren/aantrekkelijker maken van entrees en goede informatievoorziening bij deze entrees in de vorm van oriëntatiepanelen en uitgezette wandelroutes. Op een aantal plekken knappen we wandelpaden op en ontstaan er nieuwe struinroutes in combinatie met de basisinfrastructuur die nodig is voor het onderhoud aan het bos. Er komen op een aantal plekken langs de routes bankjes bij. Ook realiseren we op een aantal plekken speelnatuur met spelaanleidingen.

12. Waarop is de keuze voor entrees gebaseerd?

De te verbeteren entrees zijn gekozen op basis van de meest logische aanloop- en aanrijroutes naar het Valckesteijnse Bos. Zowel voor omwonenden als voor mensen die uit de regio komen per auto of fiets. We willen vooral langzaam verkeer stimuleren. Ook is de bereikbaarheid vanuit de verschillende metrostations goed en willen we mensen van daaruit naar het bos leiden.

13. Waarop is de keuze van wandelroutes gebaseerd?

We zetten in op wandelroutes voor families, kinderen en ouderen in verschillende afstanden. Een familiepad kunnen we bijvoorbeeld combineren met een bezoek aan de ruïne van het Valckesteijnse Bos en de natuurspeelmogelijkheden. De routes maken zo mogelijk gebruik van het bestaande wandelroutenetwerk, omdat we hiermee de bestaande routepaaltjes kunnen gebruiken voor het bewegwijzeren van de wandelingen. Het is nog mogelijk om hier aanpassingen aan te doen.

14. Hoe is rekening gehouden met Flora en Fauna?

In het bos creëren we plekken waar het gezellig druk mag zijn, maar ook plekken waar het rustiger blijft. De buitenste ring van het bos aan de kant van de A15 willen we zoveel mogelijk aan de natuur laten. De routes over bestaande paden zullen geen nieuwe verstoringen veroorzaken aan de bewoners van het bos. Staatsbosbeheer is zich bewust van de vele planten en dieren in het gebied, zoals de reeën, egels, en vogels als de havik, buizerd, ijsvogel en bosuil.

15. Wat gaan jullie doen rond en met voormalig Slot Valckesteyn?

Naast het bos gaan we de boomgaard opknappen en maken we een picknickplek. In de toekomst willen we graag meer zichtbaar maken van het slot door plek van de ruïne vrij te maken van begroeiing. Dat doen we graag in samenwerking met de historische vereniging en stichting Landmark Kasteel Valckesteyn, die zich hard maken voor het slot.

SPEELNATUUR

Staatsbosbeheer kan en wil zijn terreinen meer inzetten voor de gezondheid en fitheid van bezoekers, waaronder onze jongste doelgroep: kinderen. Buitenspelen is een sociale en gezonde activiteit. De aanleg van speelnatuur geeft kinderen meer mogelijkheden om buiten te zijn, samen actief bezig te zijn en spelenderwijs de natuur te ontdekken. Het is belangrijk dat ze dit in een veilige omgeving (dichtbij huis, laagdrempelig) kunnen doen. Kinderen hebben natuur nodig, de natuur heeft kinderen nodig. De uitdagingen om de natuur en onze aarde te beschermen zijn groter dan ooit. Voor toekomstige natuurbescherming is de binding van kinderen met natuur enorm belangrijk.

ONTWERP SPEELBOS EN NEEM-DE-BEENTJESPAD

16. Wordt het speelbos ook daadwerkelijk een bos?

Staatsbosbeheer hanteert de term speelbos voor speelnatuur. Speelnatuur zijn plekken die wij speciaal voor spelen in de natuur inrichten. Staatsbosbeheer zet in op zogenaamde speelaanleidingen. Door het landschap meer reliëf te geven en speelaanleidingen toe te voegen, in de vorm van boomstammen en stapstenen, ontstaat er een gevarieerd landschap waar kinderen kunnen spelen, rennen en klauteren. Er komen dus geen speeltoestellen, zoals je in woonwijken ziet.

17. Waarom deze locaties voor speelnatuur? Zie kaart kwaliteitsimpuls.

1A: De locatie in het Zwaarddijkbos rond het driehoekige vennetje leent zich goed voor een natuurspeelplek om dat er open terrein en nabijgelegen bos aanwezig is en vooral, omdat het dicht bij de aangrenzende wijk ligt en in de buurt van een kinderopvangorganisatie. Ook is de locatie beloopbaar vanaf de parkeerplaats en vanaf metrostation Poortugaal.

1B: De locatie bij de wijk Valckesteijn en het speeleiland wordt al door kinderen gevonden. De lange strook met het 'Neem de beentjespad' is al enige jaren geleden samen met een groep kinderen uit de wijk bedacht en willen we nu met de kwaliteitsimpuls nieuw leven inblazen. Aandachtspunt hier is het ruiterspad. Gezien het beperkte gebruik van dit pad denken we dat dit samen kan gaan.

18. Hoe verhoudt dat zich met het hondenbeleid?

Het grootste deel van het bos blijft toegankelijk voor honden los of soms aangelijnd. Zie blok toekomst en de vraag en antwoord over de zonering. We vinden het van belang dat er plekken zijn voor kinderen, waar ze niet bang hoeven te zijn voor honden en voor hondenpoep, zodat ze ongestoord samen kunnen spelen en zichzelf kunnen ontwikkelen.

19. Wat is het Neem-de-beentjespad?

Dit is een avontuurlijke route voor kinderen parallel aan een verhard wandelpad. Voor mensen met kinderen die het naastgelegen pad volgen is het leuk dat de kinderen op verschillende plekken van het pad af kunnen om tussen de bomen te struinen over een knuppelpad van stammetjes. Hiervoor maken we verschillende oversteekmogelijkheden over de greppel. Er loopt ook een ruiterroute. Gezien het beperkte gebruik door ruiters van dit graspad denken we dat dit samen kan gaan. We willen in overleg met de ruiters kijken hoe en of we dit goed kunnen combineren. Bijvoorbeeld door de ruiterroute zo dicht mogelijk langs de watergang te leggen.

20. Welke voorzieningen zijn er opgenomen voor de speelnatuur?

De speelvoorzieningen zullen vooral natuurlijke speelaanleidingen zijn die goed passen bij het bos. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan boomstammen, een knuppelpad met liggend stammetjes en stapblokken, zwerfkeien en heuveltjes en greppels. Onze wens is om ook op twee plekken een

02-02-2022

watertouwoversteek of trekpunt te realiseren, maar hiervoor is nu nog onvoldoende budget qua investering en beheer.

BEHOEFTE SPEELBOS

Staatsbosbeheer heeft geen wetenschappelijk onderzoek verricht naar de behoefte van speelnatuur in het Valckesteijnse Bos. Landelijk werken wij aan het dossier "[Jeugd en Natuur](#)". Door een plek te faciliteren waar kinderen in de natuur kunnen spelen, ervaren en leren, wordt de creativiteit en sociale intelligentie van het kind gestimuleerd en eventueel overgewicht voorkomen. Om de natuur veilig te stellen voor volgende generaties, is het belangrijk dat kinderen zich verbonden voelen met de natuur en de natuur de moeite van het beschermen waard vinden.

VOEDSELGAARDE OF VOEDSELBOS

21. Hoe gaat de voedselgaarde eruit zien?

De voedselgaarde wordt zo'n 3 hectare groot en krijgt een recreatief-educatieve functie. Dat betekent dat bezoekers er kunnen komen proeven van eetbare soorten en kinderen er lessen kunnen krijgen over eetbaar voedsel uit de natuur. De gekozen plek ligt aan de rand van de woonwijk en is een bosperceel waar toch al boswerkzaamheden gaan plaatsvinden. Zo kunnen we goede bomen en struiken laten staan en geleidelijk andere kruiden, struiken en bomen toevoegen. We maken hierbij vooral gebruik van inheemse soorten, die passen bij het bos.

21. Kan ik meedoen aan het ontwikkelen en beheren van de voedselgaarde?

Ja, dat kan zeker. Behalve een inventarisatie van inheemse soorten die passen in dit gebied, is er een schetsontwerp gemaakt dat we met geïnteresseerde bewoners de komende periode verder willen gaan uitwerken. Geïnteresseerde bewoners kunnen ook gaan deelnemen aan het beheer en onderhoud en aan de monitoring van soorten en biodiversiteit. U kunt zich hiervoor aanmelden bij valckesteijnsebos@staatsbosbeheer.nl.

NATUUR, FLORA EN FAUNA EN KLIMAATADAPTATIE

23. Welke maatregelen worden uitgevoerd om de biodiversiteit te vergroten?

Bij de beheerwerkzaamheden worden maatregelen meegenomen die bijdragen aan de biodiversiteit. Denk hierbij aan het anders maaien van bermen waardoor er meer bloemen komen, het creëren van een mantelzoomopbouw en het maken van 'lobben' aan de randen van bosvakken. Lobben zijn organische inhammen.

24. Als het drukker wordt, zijn er dan nog wel voldoende rustplekken voor de dieren?

Ja, daar zorgen we voor door het maken van een zoneringsplan. Hierbij creëren we plekken die drukker bezocht zullen worden met routes en recreatieve voorzieningen. Maar ook plekken waar we juist voor rust willen zorgen. Er wordt zelfs gewerkt aan een stukje bos wat helemaal van zichzelf is.

25. Wat doen jullie aan klimaatadaptatie?

Bij de keuze van beplanting houden we hier al rekening mee. Ook liggen er kansen door bijvoorbeeld samen met het waterschap en de gemeente te onderzoeken wat we kunnen betekenen voor het voorkomen van hittestress (koele plekken, groene verbindingen tussen woonwijken en bos) en

wateropvang (in sloten, maar ook bijvoorbeeld door het realiseren van een stukje moerasbos). Samen met natuurvriendelijke oevers draagt dit ook bij aan de biodiversiteit.

DIVERSEN O.A. WONINGBOUW, HONDEN, DRUKTE

26. Is woningbouw in het Valckesteijnse Bos van de baan?

De gemeenteraad van de gemeente Albrandswaard heeft unaniem een motie aangenomen waarin het college van B&W wordt opgeroepen om geen woningbouw in het Valckesteijnse Bos te laten plaats vinden. Het college respecteert deze oproep en heeft aangegeven het Valckesteijnse Bos als woningbouwlocatie uit de concept-omgevingsvisie te willen halen. Belangrijk is nog wel het aantal woningen dat de provincie aan de gemeente zal opleggen en waar de gemeente dit een plek kan geven. Voor de gemeenteraadsverkiezingen uit zal de omgevingsvisie niet in de gemeenteraad behandeld worden en zal er geen raadsbesluit worden genomen over toekomstige woningbouwlocaties. Het standpunt van het college en de gemeenteraad is echter voldoende voor Staatsbosbeheer om toch aan de slag te gaan met de kwaliteitsmaatregelen voor het bos.

27. Wordt het niet te druk in het bos als het bos wordt opgeknapt?

De verwachting is dat het aantal bezoekers van het bos in de toekomst gaat toenemen, o.m. door woningbouw in de omgeving. Daarnaast willen we zorgen dat er een goede balans komt tussen recreatief gebruik en natuur en plekken met gezellige drukte en plekken waar men rust kan vinden. Daarom zullen we volgend jaar gaan werken aan een zogenaamd 'zoneringsplan', waarin we dit meer gaan uitwerken.

28. Gaan de nieuwe voorzieningen als de speelnatuur en voedselgaarde niet zorgen voor veel meer auto's en parkeerdrukke?

We willen stimuleren dat bezoekers wandelend, met de fiets of met het OV komen. In de kwaliteitsimpuls zijn al fietsrekken opgenomen. Alleen de parkeerplaats bij de Zwaardijk zal wat worden vergroot, omdat de bezoekers nu vaak in de wijk parkeren en we dit willen verminderen.

29. Wat gaan veranderingen betekenen voor het uitlaten van honden?

Het Valckesteijnse Bos is een geliefde plek voor honden en hun baasjes. Hondenbezitters hebben ook een waardevolle functie voor het gebied omdat ze ook voor Staatsbosbeheer oren en ogen in het gebied zijn, maar bijvoorbeeld HondenUitlaatServices kunnen soms zorgen voor overlast voor andere bezoekers.

Door een zoneringsplan te maken, wordt ook duidelijk waar honden aangelijnd, los of niet (bijvoorbeeld de natuurspeelplek) mogen komen.

Vanuit de kwaliteitsimpuls is een plek voorgesteld voor een hondenstrand in het Zwaardijkbos. Hiervoor is nog overleg nodig met het Waterschap Hollandse Delta om te kijken hoe we de waterkwaliteit kunnen verbeteren door verbetering van de doorstroming. Dit zou ook een geschikte plek voor hondenbezitters kunnen zijn. De plek die we als speelbos willen bestempelen is juist een plek waar we honden willen weren om kinderen volop de ruimte te geven.

Afstemming hierover zal zeker plaatsvinden met de gemeente Albrandswaard, die op haar website de uitren en losloopgebieden heeft staan: <https://www.albrandswaard.nl/losloopgebieden-honden>.

02-02-2022

30. Als toekomstambitie staat ook een Vrijwilligers Verzamelplek ingetekend. Wat is dit?

Staatsbosbeheer wil een plek creëren aan de rand van het gebied als uitvalsbasis voor vrijwilligers en mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt die werkzaamheden komen uitvoeren in het bos. Ook kan het als startplek voor excursies gaan fungeren en kunnen bezoekers er informatie over het bos verkrijgen. Staatsbosbeheer gaat volgend jaar de mogelijkheden onderzoeken en een geschikte locatie hiervoor zoeken.

31. Waarom wordt er een telefoonmast in het bos geplaatst?

Voor het zendbereik van de bewoners in de omgeving is de huidige zendmast niet meer toereikend. Er is vanuit de netbeheerder behoefte aan een nieuwe zendmast. Hoogte ca. 40 meter. Aan Staatsbosbeheer is een geschikte locatie gevraagd en de plek op de kaart voldoet aan de eisen voor de zendmast. Met de initiatiefnemer zijn afspraken gemaakt over de landschappelijke inpassing met besdragende struiken. Het levert een kleine jaarlijkse bijdrage op aan het beheer van het gebied.

MEEDOEN EN MEEDENKEN OVER HET VALCKESTEIJNSE BOS

34. Kan ik meedoen aan de ontwikkeling van het bos?

In het 1e kwartaal van 2022 gaan we aan de slag met het uitwerken van de plannen voor de kwaliteitsimpuls, de rest van het jaar gebruiken we voor de voorbereiding en de uitvoering van de maatregelen. Als u wilt meedenken, stuur dan een mail hierover naar valckesteijnsebos@staatsbosbeheer.nl

U kunt o.a. meedenken over de routes, locaties van informatiepanelen en gewenste informatie, geschikte zitplekken, speelnatuur en ideeën om de routes nog aantrekkelijker te maken.

Bij de plannen rondom een voedselbos en andere werkzaamheden, zoeken we vrijwilligers die graag actief willen meehelpen in het onderhoud en monitoring van bijvoorbeeld soorten planten en dieren in het bos.